

Arnat angutillu ajornartorsiornerminni qimarngusariaqalernerminnilu naligiinnerusumik sullinneqarsinnaanissaat siunertaralugu Nunatsinni qimarnguiit atorneqarnerat pillugu aammalu tassunga tunngatillugu qimarnguiit pisariaqartinneqarnerat aammalu kommunit allallu qimarnguinnik ingerlatsiumasut nutaamik qimarnguiliortoqarnissaanut imaluunniit pioreersut iluarsartuunneqarnissaanut periarfissaqartinneqarnissaannik misissuisoqarnissaa siunertaralugu qimarnguiit pillugit Naalakkersuisut misissuinermik ingerlatsinissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasortaasut, Knud Kristiansen aamma Gerhardt Petersen)

Akissuteqaat

(Ilaqutariinnermut, Inatsisinillu Atuutitsinnermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Qujanaq Knud Kristiansen-imut aamma Gerhardt Petersen aalajangersimasumik siunnersuuteqarnerinut.

Siulliullugu erseqqissaatigineqartariaqarpoq, Naalakkersuisut isumaat erseqqissuuvoq: Persuttaasarneq inunnut allanut pinerliineruvoq nikanarsaanerullunilu inuiaqatigiisugut ilutsinni akuerisinnaangisarput.

Qimarnguiit pillugit Nalunaarut nr. 18, 8. december 2004-imeersumi § 1-imi allassimavoq, qimarnguit arnanut angutinullu inissiigallartarfittut isigineqassasut.

Ullumikkut nuna tamakkerlugu arfineq-marlunnik qimarngueqarpoq, taakkunannga tallimat suliffeqarfiullutik imminnut pigisut siulersuisullit marlullu pisortanit pigineqartut. Qimarnguiit arfineq-marluusut tamarmik arnanut angutinulluunniit persuttagaasimasunut, persuttagaanissamik soorasaarneqarsimasunut inissiigallartarfittut atuupput. Qimarnguiit neqeroorutigisarpaat inissineqarallarnissaq, taper-sorsorneqarneq siunnersuisarnerlu ilaqutariit imminnut ikiorsinnaaleqqinnissaat siunertaralugu.

Naalakkersuisunit oqaatigisinnaavarput, qimarnguinnut inatsisitigut toqqammavik pillugu nalunaarutip nutarterneqarnissaanut pisariaqartitsinermik misissuineq, piffissamut sivilisuumut pilersaarutitsinnut ilaammat.

Siunnersuuteqartut isumaqarput, arnat pingaartinneqarpallaarujussuurtut. Erseqqissaatigineqartariaqarpoq, ullumikkut arnat angutininnigarnit amerlanerujussuit aapparissaminnit persuttagaasarmata.

Qimarnguinnit ukiumoortumik kisitsisitigut naatsorsueqqissaarnermi takuneqarsinnaavoq, 2013-imi arnat 321-it meeqqallu 264-it qimarnguinni qimaanikuusimasut. Tamanna angutinut 13-inut qimarnguinni saaffiginnissimasunut sanilliullugu, ersarilluarpoq annertunerusumik iliuuseqarnissamik pisariaqartitsineq sumi annertunerpaasoq. Kisitsisini taakkunani Tunu ilaanngilaq, tappavanimi qimarngueqanngimmat.

Tamatuma saniatigut misissuinerup "Kalaallit Nunaanni Meeqqat" takutippaa, angerlarsimaffimmi anaanamut persuttartittumut inuusuttut ilisimannittuusimasut angerlarsimaffimmi ataatamut persuttartittumut ilisimannittuusimasunit amerlanerusut.

Naalakkersuisut isumaqarput arnanut persuttarneqarsimasunut meeqqanullu ikiorsiilluarnissamik neqerooruteqarnissaq tapersersuinertut katsorsaanertullu isikkulerlugu aallunneqassasoq.

Taamaasiornikkut aalajangersimasumik iliuuseqarsinnaavugut pitsaanngitsumik persuttaajuartarnersuup kipitinneqarnissaanut.

Taamaattumik angutit qimarnguioereersunukarsinnaanerinit taarsiullugu Naalackersuisut kissaatigaat periarfissat isiginiarneqassasut, tassalu qimarnguioereersunut aningaasaliissutitut aningaasat amerlineqarsinnaanissaat, taamaasilluni qimarnguioereersunit ineriartortitsineq ilinniakkatigullu qaffassaaneq pisinnaaniassammat.

Taamaattumik Naalackersuisut angutit arnatuulli qimarnguinnukarsinnaanissaannik siunnersuut qularnartoqartippaat. Pissusissamisunngilarmi, arnat persuttartissimasut meeqqallu anaanaminnut persuttaanermik ilisimannittuusimasut angutit najugaqarteqarnissaat. Pisariaqarpoq suaiaqaatigiit avissaarsimatinneqarnissaat, taamaasilluta arnat meeqqallu toqqissisimanermik misigisimanerat qulakkeersinnaaniassagatsigu. Taamaattumik taarsiullugu Naalackersuisut isumaqarput angutit assigusumik neqerooruteqarsinnaanerup pilersinneqarsinnaaneranut aningaasaliisoqarsinnaaneramik periarfissaq misissorneqartariaqartoq.

Qimarnguinnik nutaanik sanaartorsinnaanermut aserfallatsaaliisinnaanermulluunniit ilaannakuusumik matussutissaqartoqassappat, pisariaqarpoq Aningaasanut inatsimmi siunertamat taamaattorpiamat aningaasanik immikkoortitsisoqarsinnissaa. Maannakkorpiaq Aningaasanut inatsimmi aningaasat naammanngillat, siunnersuuteqartut kissaataasa piviusunngortinneqarsinnaanerannut.

Naggasiullugu Naalackersuisunit persuttaanermut akiuniarnermi suliniutit aalajangersimasut marluk pillugit ilisimatitsissaagut.

Siulleq unaasoq tassalu, misiligutitut suliniummik aallartitsisoqarnikummat Qeqertarsuarmi Nuna tamakkerlugu qimarnguik katsorsaaviutigisoq pilersitsisoqarnera arnanut najukkamminni inuiaqatigiinnit qimagusimanissamik pisariaqartitsisunut taamaattumillu qimarnguioereersunik iluaquteqarsinnaanngitsunut sammititamik. Ullumikkut arnat annersarneqarsimasut amerlasoorpassuit, nuna qimallugu qimaasarput, pissutigalugu maani nunami pisariaqartinneqartumik tapersorsorneqartannginertik. Nunalu tamakkerlugu qimarnguik katsorsaaviutigisoq pilersitsinikkut maanna periarfissaqartoqalerpoq arnanut persuttagaasimasunut meeqqanullu aaqqissuussamik inuussutisarsariutigalugu katsorsarneqarsinnaanermik neqerooruteqarsinnaanissaq.

Nuna tamakkerlugu qimarnguik katsorsaaviutigisoq naliliinermut atatillugu, Naalackersuisut isumaqarput assigusumik angutit neqerooruteqarsinnaanermik pisariaqartitsisoqarneranut periarfissaq misissorneqarsinnaalluortoq.

Ilanngullugu 2013-imi pilersaarummik aallartitsisoqarpoq taagorneqartumik "Oqaloqatigiinneq angerlarsimaffimmi perulluliornermut taarsiullugu". Tassani politiit piviusumik ingerlatsipput ilaqutariinnik angerlarsimaffimmi perullulioraqareersimanerata aqaguani oqaloqatiginnittarnerni pitsaasunik angusaqarfiusumik. Politiit takkunneq ajorput, inooqataasutulli ilaqutariillu tamaasa oqaloqatigisarlugit. Politiit taamatut suliniuteqarneq pitsaasunik misilittagaqarfineqarpoq, sulissutigineqarlunilu Kalaallit Nunaannut tamarmut atortuulersinneqarnissaa.

Naalackersuisut nuna tamakkerlugu misissuisoqarnissaanut pitsaasumik isumaqarput, taamaasiornikkummi tamakkiisumik takunnittoqalersinnaammat, annertusisamik suliniuteqarnissamat sumi pisariaqartitsisoqarnerpaanersoq.

Naalackersuisut aamma soqutigaat, qimarnguut akornanni atorneqartarnerinik pisariaqartitsinerup sanilliunneqarsinnaanera aammalu sukumiinerusumik misissussallugu Nuummi periuserineqartoq,

nunami qimarnguinni sinneruttuni atortuulersinneqarsinnaanersoq. Tamanna Qimarnguiit ilinnia-
gaqarnikkut piginnaangorsarnissaannut nukittorsarnissaannullu peqataaqataasinnaavoq.

Taamatut oqaaseqarlutik Naalackersuisut inassutigaat aalajangiiffigisassatut siunnersuut akuerineqas-
sasog.

Pitsaasumik aalajangersimasumillu oqallittoqarnissaa qilanaaraarput.